

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Kuřim

Zpracovatel:
Odborný tým Projektu

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Kuřim se nachází v Jihomoravském kraji severně od brněnské metropole a tvoří 1 z 21ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje. Stručně lze SO ORP Kuřim charakterizovat následovně:

- SO spravuje 2. nejnižší počet obcí v kraji - celkem 10;
- v dotčeném území žije celkem 21.956 obyvatel (z tohoto hlediska 4. nejnižší údaj kraje), z toho 10.814 v jádrovém městě;
- hustota zalidnění obvodu (285 obyv./km²) je 2. nejvyšší po SO ORP Brno;
- rozlohou ca 77 km² je nejmenším obvodem kraje.

Tabulka 1: Komparace SO ORP v Jihomoravském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Kuřim	10	21956	10814	77
Slavkov u Brna	18	22055	6224	158
Moravský Krumlov	33	22235	5893	348
Pohořelice	13	13439	4678	195
Znojmo	111	91197	33964	1242
Mikulov	17	19695	7410	244
Tišnov	59	29778	8849	342
Bučovice	20	15932	6450	171
Vyškov	42	51778	21496	547
Hustopeče	28	35503	5883	355
Boskovice	73	51378	11446	511
Veselí nad Moravou	22	38931	11471	343
Kyjov	42	55832	11483	470
Břeclav	18	59742	24925	439
Ivančice	17	24042	9604	172
Rosice	24	24904	5790	174
Blansko	43	55976	20841	351
Židlochovice	24	31050	3615	194
Šlapanice	40	63498	7076	343
Hodonín	18	61402	25094	286
Brno	1	378327	378327	230
Průměr za kraj	32	55650	-----	343

Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Jihomoravského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obcí SO a počtem obyvatel SO):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 21.500 až 22.500 obyvatel (celkem 8 srovnatelných SO ORP: Moravský Krumlov, Slavkov u Brna, Soběslav, Kralovice, Přeštice, Dobříš, Sedlčany, Chotěboř);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 10 až 11 obcí (celkem 11 srovnatelných SO ORP: Jablonec nad Nisou, Tanvald, Železný Brod, Frýdlant nad Ostravicí, Kopřivnice, Odry, Rýmařov, Uničov, Otrokovice, Litvínov, Podbořany).

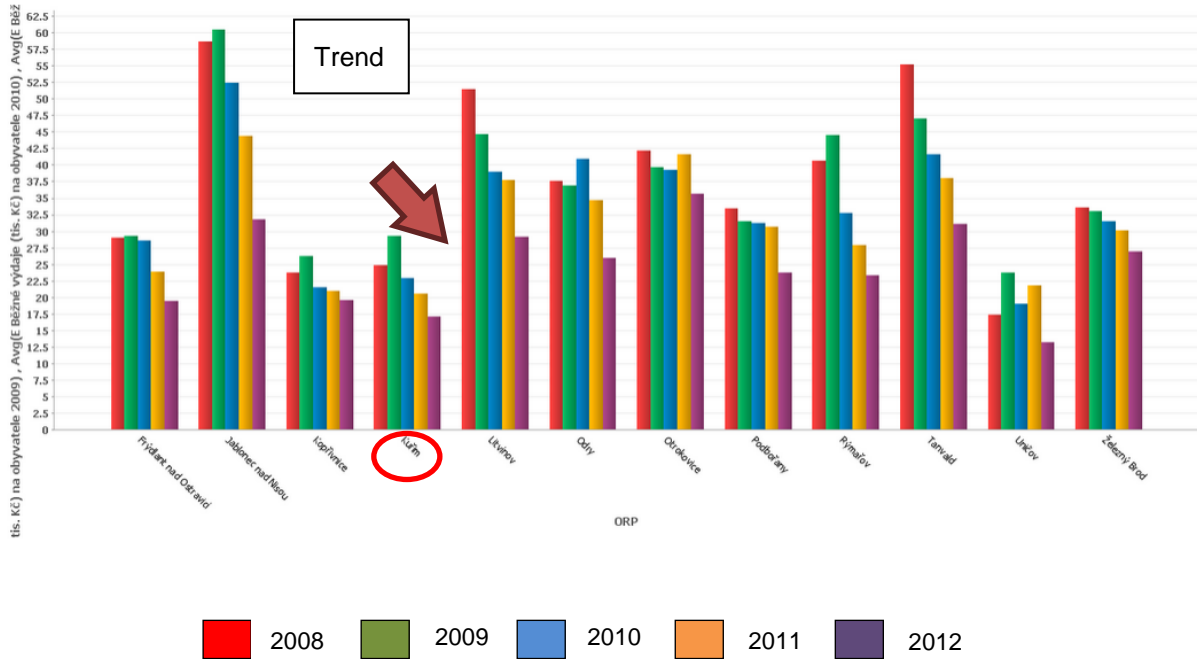
2. Ekonomická výkonnost

Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé se u SO ORP Kuřim blíže podívat na **porovnání běžných výdajů na obyvatele**. V letech 2008-2010 vykázal kuřimský obvod 3. nejnižší hodnotu běžných výdajů na obyvatele a v letech 2011-2012 dokonce 2. nejnižší hodnotu ukazatele. Přičemž úroveň běžných výdajů dosažená

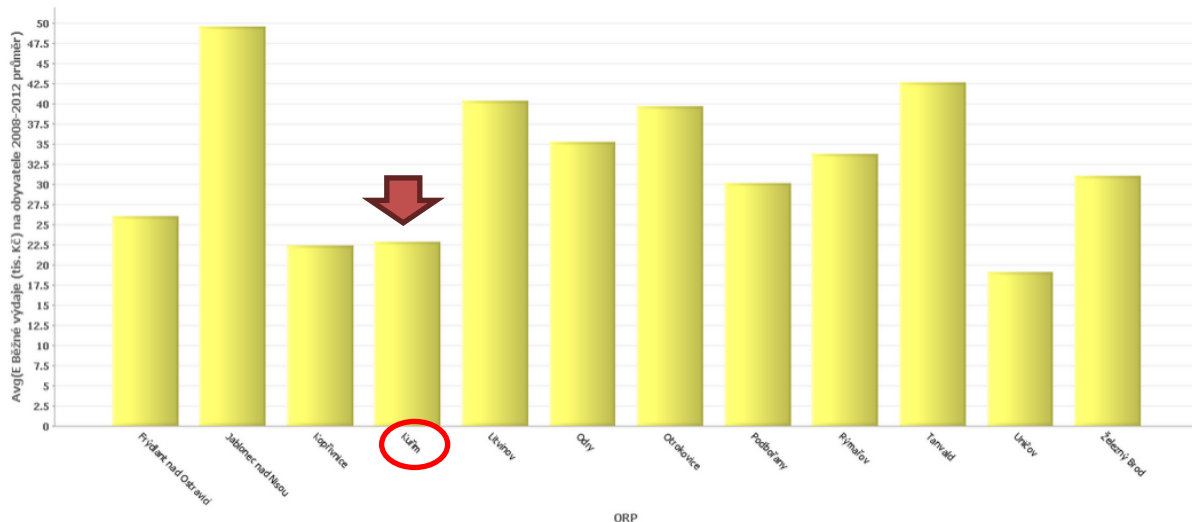
Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

kuřimský obvodem plynule klesá již od roku 2009. V průměru výše běžných výdajů SO ORP Kuřim za roky 2008-2012 činí 22,89 tis. Kč/obyv./rok, což je 3. nejnižší údaj ve skupině SO srovnávaných dle kritéria počtu obcí v SO. Viz obrázky 1 a 2.

Obrázek 1: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 10 – 11) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

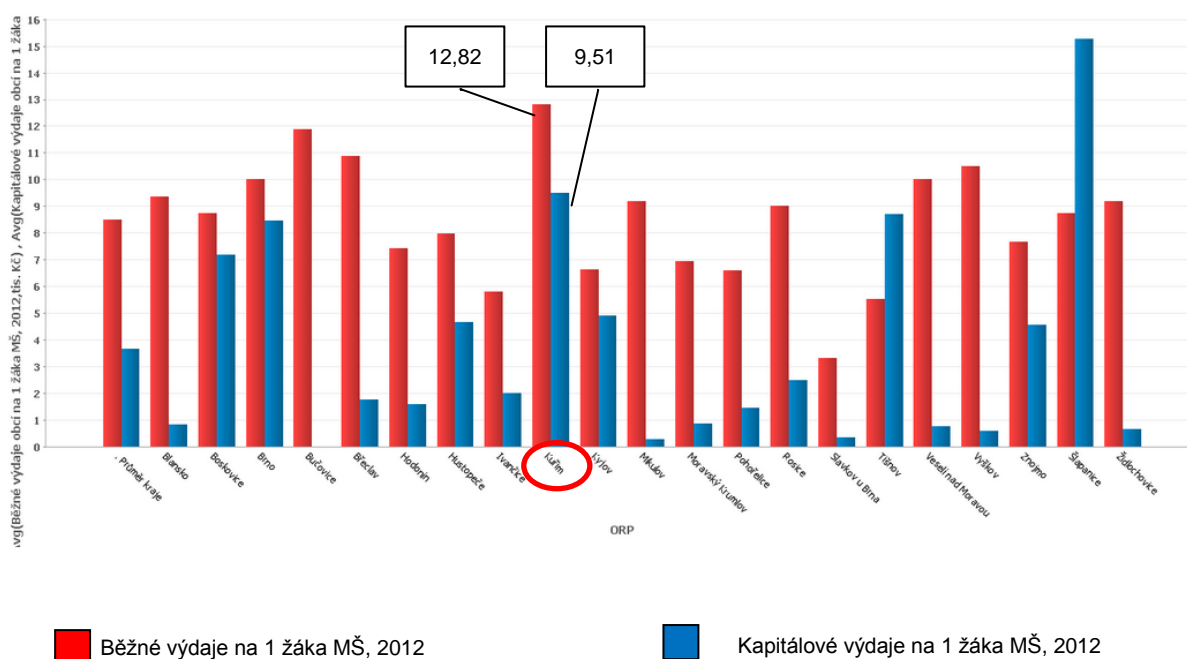
Obrázek 2: Průměrné běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 10 – 11) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

3. Předškolní a školní vzdělávání

Při bližším pohledu na ukazatele předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Kuřim zejména porovnání **běžných a kapitálových výdajů na žáky mateřských škol**. V rámci kraje dosáhl kuřimský obvod jednoznačně nejvyšší hodnoty běžných výdajů na žáka MŠ, a to 12,82 tis. Kč/žáka. Podobně i kapitálové výdaje na žáka MŠ dosažené obvodem jsou 2. nejvyšší (9,51 tis. Kč/žáka). Pro kompletní ilustraci situace je rovněž vhodné zmínit, že i úroveň kapitálových výdajů na 1 žáka ZŠ je velmi vysoká (3. nejvyšší v kraji) – ca 6,5 tis. Kč/žáka. Viz obrázek 3.

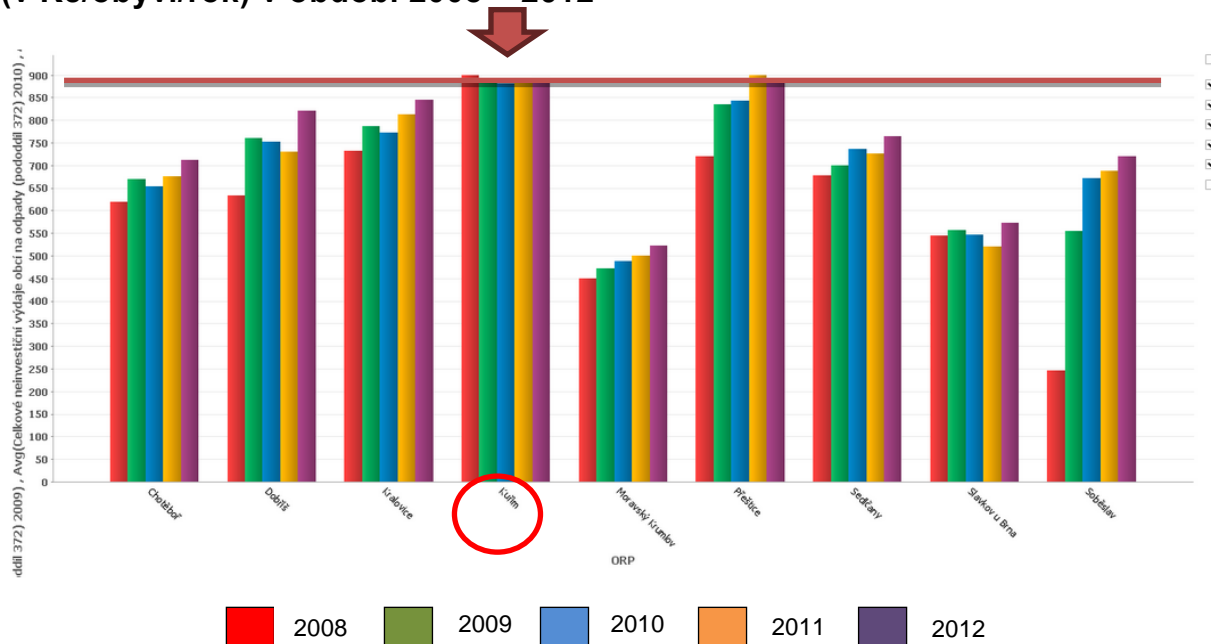
Obrázek 3: Běžné a kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: SO ORP Jihomoravského kraje) na žáka MŠ (v tis. Kč)

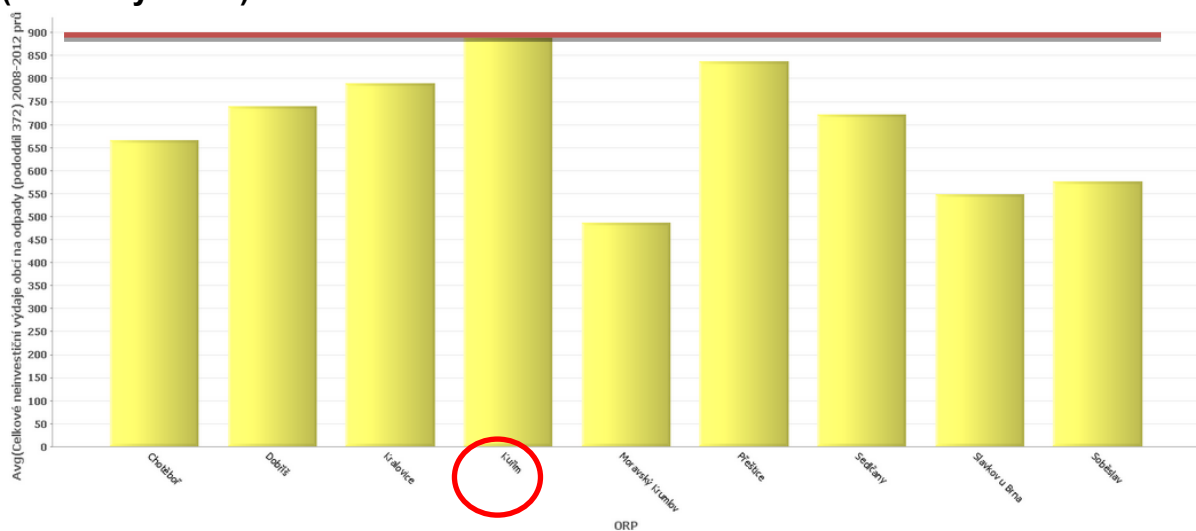
4. Odpadové hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství je z hlediska benchmarkingu významné srovnání **celkových neinvestičních výdajů obcí na odpady**. Hodnoty dosažené kuřimským obvodem jsou ve sledované skupině vybraných SO ORP každoročně nejvyšší (kromě let 2011- 2012 2. nejvyšší). To dokládá i průměrná úroveň celkových neinvestičních výdajů na odpady, která dosahuje výše ca 889 Kč/obyv./rok. Viz obrázky 4 a 5.

Obrázek 4: Celkové neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 21,5 – 22,5 tis.) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008 – 2012

Obrázek 5: Průměrné celkové neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 21,5 – 22,5 tis.) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008 – 2012

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP KUŘIM	
základní charakteristika	<p>správní obvod ORP Kuřim v Jihomoravském kraji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z hlediska rozlohy je nejmenší • spravuje 2. nejnížší počet obcí • má 4. nejnížší počet obyvatel • je 2. nejhustěji osídleným obvodem
ekonomická výkonnost	<ul style="list-style-type: none"> • SO vykazuje 1 z nejnížších hodnot běžných výdajů na obyvatele, u nichž je navíc patrný sestupný trend od roku 2009
předškolní a školní vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • kuřimský obvod dosáhl nejvyšší úrovně běžných výdajů na žáky MŠ a druhé nejvyšší úrovně kapitálových výdajů na žáky MŠ • podobně i výše kapitálových výdajů na žáky ZŠ je vysoká
odpadové hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> • stabilní výše celkových neinvestičních výdajů na odpady, přičemž jejich průměrná úroveň je nejvyšší ve skupině SO

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad